

FAKTAI ASBESTAS

Asbestą Tarptautinė vėžio tyrimų agentūra (IARC) priskiria 1-os grupės kancerogenams. Tai reiškia, jis yra laikomas aiškia vėžio priežastimi. Įkvėpus asbesto skaidulų galima susirgti lėtinėmis plaučių ligomis, plaučių vėžiu, pilvaplėvės vėžiu, asbestoze (pradedama smarkiai randėti plaučių audinys, ir tuo sukeliama progresuojantis kvėpavimo lėtėjimas). Pasaulio sveikatos organizacijos duomenimis, apie pusės visų mirčių dėl profesinio vėžio priežastis yra asbestas.

Kur yra rizika

Pavojus gali atsirasti atliekant automobilių stabdžių ar sankabų remontą, laivų bei pastatų remontą ar griovimą, taip pat valant darbo vietas po tokios veiklos. Pagrindinės pramonės šakos, kuriose susiduriama su asbesto poveikio rizika, yra laivų statyklos ir statybų sektorius. Asbesto poveikį gali patirti darbuotojai, atliekantys namų renovaciją, įrenginėjantys grindis ar stogus, taip pat mechanikai, dirbantys pramonės sektoriuje. Kitos profesijos, kurių darbuotojams gresia pavojus, yra, gaisrininkai, energetikos įmonių darbuotojai.

Daugiau apie medžiagą

Asbestas yra natūraliu būdu išgaunamas mineralinis pluoštas, plačiai naudojamas statybos pramonėje, įrenginiuose, transporto priemonėse ir plataus vartojimo gaminiuose (iki tol, kol buvo nustatytas pavojingas poveikis sveikatai). Asbestu vadinami natūralūs silicio mineralai, turintys kristalinę struktūrą ir pluoštinių savybių. Šios medžiagos plaušeliai patenka į orą dėl veiklos, kurios metu pažeidžiamos asbesto turinčios medžiagos.

Atskirų asbesto plaušelių negalima matyti ar užuosti. Todėl plaušeliai žmogui net nežinant gali būti įkvėpti ir įstrigti plaučiuose arba patekti į virškinamąjį traktą. Europos Sąjunga uždraudė naudoti asbestą, taip pat gaminti ir perdirbti asbesto produktus.

Kokie simptomai gali pasireikšti

Per daugelį metų įkvėpti ar nuryti asbesto plaušeliai gali sukelti genetinius pakitimus, dėl kurių susergama vėžiu, konkrečiai – mezotelioma. Gyvenimo būdo veiksniai (rūkymas, lėtinis stresas, prastos mitybos įpročiai ir bloga fizinė būklė) įprastai padidina riziką susirgti vėžiu dėl asbesto poveikio. Ankstyvieji su asbestu susijusio vėžio simptomai gali pasireikšti dusuliu, kosuliu, krūtinės skausmu, virškinimo sutrikimais ir pykinimu.

Latentinis periodas tarp poveikio ir su asbestu susijusio vėžio svyruoja nuo 15 iki 50 metų, priklausomai nuo vėžio tipo ir gyvenimo būdo veiksmų.

Ką jūs galite padaryti

Atlikite asbesto plaušelių koncentracijos matavimus darbo aplinkoje ir griežtai laikykitės galiojančių taisyklių. Informuokite darbuotojus apie riziką ir prevencines priemones. Ištyrinkite, ar darbo procesų metu ore atsiranda asbesto plaušelių.

Geriausias sprendimas kontroliuoti poveikį yra pašalinti ar pakeisti medžiagas ir gaminius, kurių sudėtyje yra asbesto. Jeigu tenka dirbti su asbesto turinčiomis medžiagomis ar gaminiiais, pabandykite planuoti darbą taip, kad asbesto turinčių gaminių nereikėtų ardyti. Jeigu gaminiai vis dėlto turi būti suardyti, įsitikinkite, kad naudojate tinkamą įrangą ir darbo metodus, darbuotojai išmokyti saugiai dirbti. Įsitikinkite, kad asmeninei apsaugai naudojamos tinkamos kvėpavimo takų ir viso kūno apsaugos priemonės. Žmonės, kurie anksčiau buvo veikiami asbesto, turėtų reguliariai tikrintis sveikatą ir stebėti vėžio simptomus.

References: OSHA, EU-OSHA, HSE, IARC